

Bài 2: AXIT- BAZƠ – MUỐI.

I. MỤC TIÊU

1. Kiến thức

- Định nghĩa: axit, bazơ, hidroxit lưỡng tính và muối theo thuyết A-rê-ni-ut.

- Axit một nấc, axit nhiều nấc, muối trung hoà, muối axit.

2. Kỹ năng

- Phân tích một số thí dụ về axit, bazơ, muối cụ thể, rút ra định nghĩa.

- Nhận biết được một chất cụ thể là axit, bazơ, muối, hidroxit lưỡng tính, muối trung hoà, muối axit theo định nghĩa.

- Viết được phương trình điện li của các axit, bazơ, muối, hidroxit lưỡng tính cụ thể.

- Tính nồng độ mol ion trong dung dịch chất điện li mạnh.

3. Thái độ: Học sinh nhiệt tình, chủ động tiếp thu kiến thức

4. Năng lực hướng tới

- Năng lực ngôn ngữ

- Năng lực giải quyết vấn đề

II. PHƯƠNG PHÁP:

- Phương pháp đàm thoại gợi mở.

- Phương pháp nêu và giải quyết vấn đề.

III. CHUẨN BỊ:

GV: Thí nghiệm Zn(OH)_2 có tính chất lưỡng tính

HS: Học bài cũ, chuẩn bị bài mới

IV. TIẾN TRÌNH DẠY-HỌC:

1. Ôn định tổ chức lớp:

2. Kiểm tra bài cũ: Viết phương trình điện li của các chất sau:

a) $\text{Ca(NO}_3)_2$; H_2SO_4 ; HClO ; BaCl_2 ; KOH

b) MgCl_2 ; NaOH ; HCl ; $\text{Ba(NO}_3)_2$; H_3PO_4

3. Nội dung: Chúng ta đã học về axit, bazơ, muối trong chương trình lớp 9, bây giờ chúng ta hãy tìm hiểu xem A-rê-ni-ut đưa ra khái niệm về chúng như thế nào?

Hoạt động của GV và HS	Nội dung cần đạt
Hoạt động 1: Axit Gv: Cho hs nhắc lại các khái niệm về axit đã học ở các lớp dưới và cho ví dụ. Gv: Dựa vào bài cũ, xác định axit? → Nhận xét về các ion do axit phân li? Gv: Theo A-rê-ni-ut, axit được định nghĩa như thế nào? Hs: Kết luận Gv: Dựa vào pt điện li hs viết trên	I. Axit : (15 phút) 1. Định nghĩa: (theo A-rê-ni-ut) - Axit là chất khi tan trong nước phân li ra cation H^+ . Vd: $\text{HCl} \rightarrow \text{H}^+ + \text{Cl}^-$ $\text{CH}_3\text{COOH} \rightleftharpoons \text{CH}_3\text{COO}^- + \text{H}^+$. 2. Axit nhiều nấc: - Axit mà 1 phân tử chỉ phân li 1 nấc ra ion H^+ là axit 1 nấc. Vd: HCl , CH_3COOH , HNO_3 ...

bảng cho hs nhận xét về số ion H^+ được phân li ra từ mỗi phân tử axit.

Gv: Phân tích cách viết pt điện li 2 nấc của H_2SO_4 và 3 nấc của H_3PO_4 .

Gv: Dẫn dắt hs hình thành khái niệm axit 1 nấc và axit nhiều nấc.

Hs: Nêu khái niệm axit.

Gv: Lưu ý cho hs: đối với axit mạnh và bazơ mạnh nhiều nấc thì chỉ có nấc thứ nhất điện li hoàn toàn.

Hoạt động 2: Bazơ

Gv: Cho hs nhắc lại các khái niệm về bazơ đã học ở lớp dưới.

Gv: Bazơ là những chất điện li.

-Hãy viết pt điện li của NaOH, KOH.

-Nhận xét về các ion do bazơ phân li ra

-Hs: Nêu khái niệm về bazơ.

Hoạt động 3: hidroxit lưỡng tính

- Gv: Làm thí nghiệm, HS quan sát

+ Cho d^2 HCl vào ống nghiệm đựng $Zn(OH)_2$

+ Cho d^2 NaOH vào ống nghiệm đựng $Zn(OH)_2$.

- Hs: $Zn(OH)_2$ trong 2 ống nghiệm đều tan vậy $Zn(OH)_2$ vừa phản ứng với axit vừa phản ứng với bazơ.

- Gv: Kết luận: $Zn(OH)_2$ là hidroxit lưỡng tính.

- Gv: Tại sao $Zn(OH)_2$ là hidroxit lưỡng tính?

- Gv: Giải thích: vì $Zn(OH)_2$ có thể phân li theo kiểu axit, vừa phân li theo kiểu bazơ

Gv: Lưu ý thêm về đặc tính hidroxit lưỡng tính: Những hidroxit lưỡng tính thường gặp và tính axit, bazơ của chúng

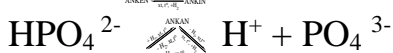
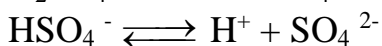
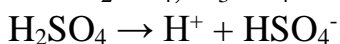
Hoạt động 4: Muối

Gv: Yêu cầu hs viết phương trình điện li của NaCl, K_2SO_4 , $(NH_4)_2SO_4$

Hs nhận xét các ion tạo thành → Định

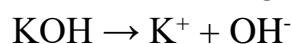
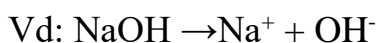
-Axit mà 1 phân tử phân li nhiều nấc ra ion H^+ là axit nhiều nấc.

Vd: H_2SO_4 , H_3PO_4

II. Bazơ: (5 phút)

-Định nghĩa (theo thuyết A-rê-ni-út): Bazơ là chất khi tan trong nước phân li ra anion OH^-

III. Hidroxit lưỡng tính: (8 phút)

*Định nghĩa: Hidroxit lưỡng tính là hidroxit khi tan trong nước vừa có thể phân li như axit, vừa có thể phân li như bazơ

VD: $Zn(OH)_2$ là hidroxit lưỡng tính

+ Phân li kiểu bazơ:

+ Phân li kiểu axit:

* Đặc tính của hidroxit lưỡng tính.

- Thường gặp: $Al(OH)_3$, $Cr(OH)_3$, $Zn(OH)_2$ ...

- Ít tan trong H_2O

- Lực axit và bazơ của chúng đều yếu

IV. Muối: (10 phút)

1. Định nghĩa: SGK

2. Phân loại:

-Muối trung hoà: Muối mà anion gốc axit không còn hiđro có khả năng phân li ra ion H^+ : NaCl, Na_2SO_4 , Na_2CO_3 ...

-Muối axit: Muối mà anion gốc axit vẫn còn hiđro có khả năng phân li ra ion H^+ : $NaHCO_3$, NaH_2PO_4 ...

3. Sự điện li của muối trong nước.

-Hầu hết muối tan đều phân li mạnh.

nghĩa muối GV bổ sung một số trường hợp điện li của muối $\text{NaHCO}_3 \rightarrow$ Muối axit, muối trung hoà Gv: Lưu ý cho hs: Những muối được coi là không tan thì thực tế vẫn tan 1 lượng rất nhỏ, phần nhỏ đó điện li.	-Nếu gốc axit còn chứa H có tính axit thì gốc này phân ly yếu ra H^+ . Vd: $\text{NaHSO}_3 \rightarrow \text{Na}^+ + \text{HSO}_3^-$ $\text{HSO}_3^- \rightleftharpoons \text{H}^+ + \text{SO}_3^{2-}$.
--	---

4. *Củng cố*: Phân loại các hợp chất sau và viết phương trình điện li: Na_2SO_4 , NH_4Cl , NaHSO_3 , H_2SO_3 , $\text{Ba}(\text{OH})_2$

5. *GV hướng dẫn HS về nhà*:- Học lí thuyết; Làm các bài tập ở trang 7 sgk.

- Đọc và nghiên cứu bài 3: Sự điện li của nước. pH. chất chỉ thị axit- bazơ